

SKYGGEBØRN

SKYGGEBØRN

SKYGGEBØRN

SKYGGEBØRNS Værdigrundlag

Invitationen i mødet med børnene

Være tilgængelig for det spontane i mødet

Stoppe op ved det barnet er optaget af her og nu

Gribe øjeblikket i mødet med barnet

Spørgsmålene er vigtigere end svaret

Være Peter Plys i mødet med børnene

Sabrina & Jasmin

SKYGGEBØRN

- Overblik fra 1991 – 2016 Kræftens Bekæmpelse
- 1991: Kræftgruppen 8 – 28-årige
- 1991: Ungegruppen 18 – 28-årige
- 1992: Teenagegruppen 10 – 17-årige
- 1997: Søkendegruppen 8 – 20-årige
- 2000: Små-børns gruppen 3 – 9-årige
- Fra efterår 2016 I SKYGGEBØRN Regi

SKYGGEBØRN

Hvor – Hvor mange

- Vi har pr. dato 26 grupper
- Aalborg 13 grupper
- København 7 grupper
- Århus 6 grupper
- I gennemsnit er der 15 børn pr. gruppe
- Grupperne mødes hver 14. dag

- Det vil sige at vi over en periode på 14 dage er i kontakt med mere end 380 børn i sorg

Historierne vi fortæller om hinanden i familien, danner grundlag for familiens kultur – og dermed den enkeltes kultur.

Når vi skal hjælpe til at finde vej i fortællingen – skal vi være nysgerrig i vores tilgang, bruge
"The not knowing position"

Peter Lang

SKYGGEBØRN

Jeg ved aldrig rigtig hvad jeg leder efter...
Måske er det derfor jeg altid
finder noget jeg kan bruge !

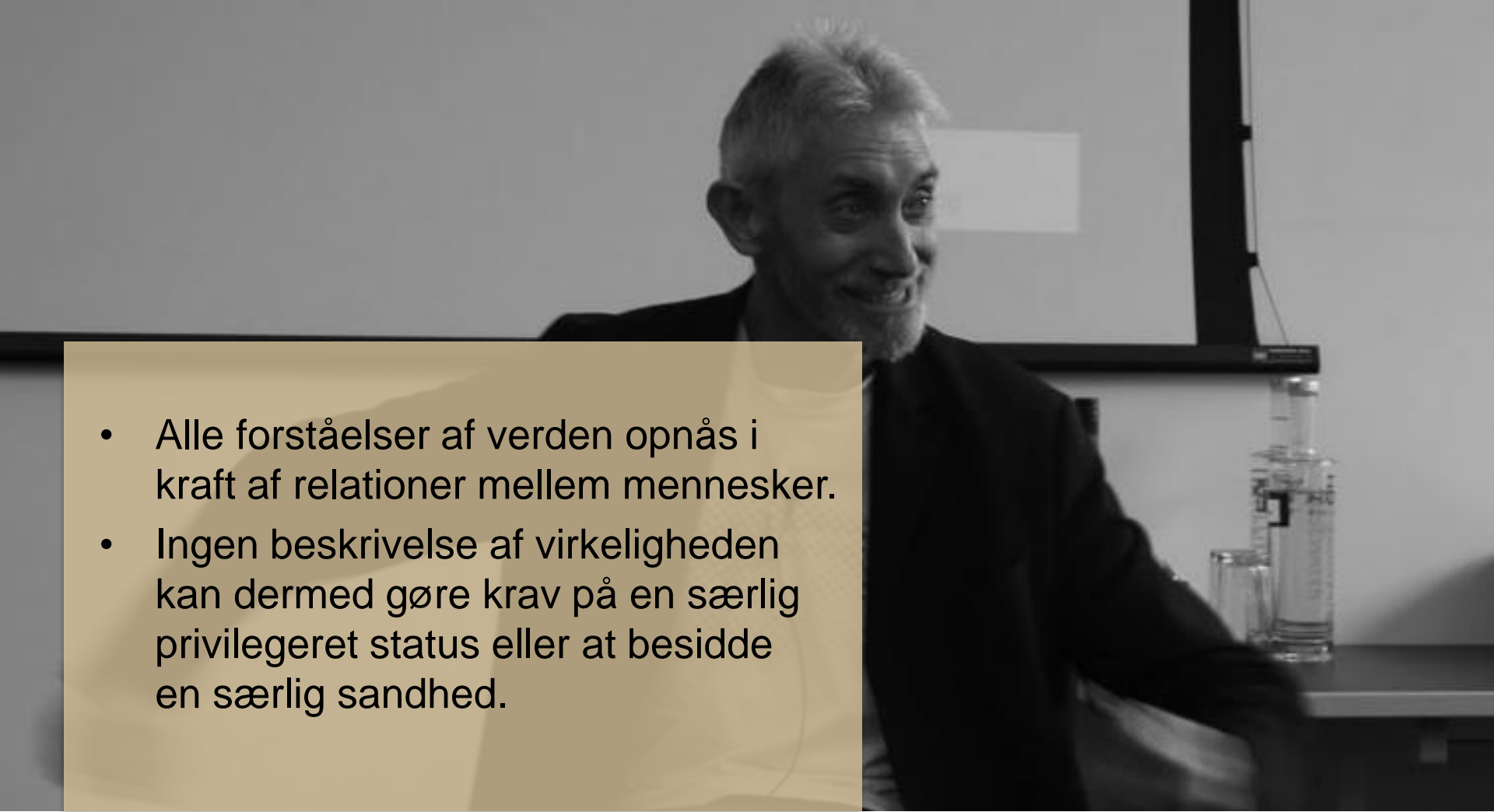
Peter Plys

SKYGGEBØRN

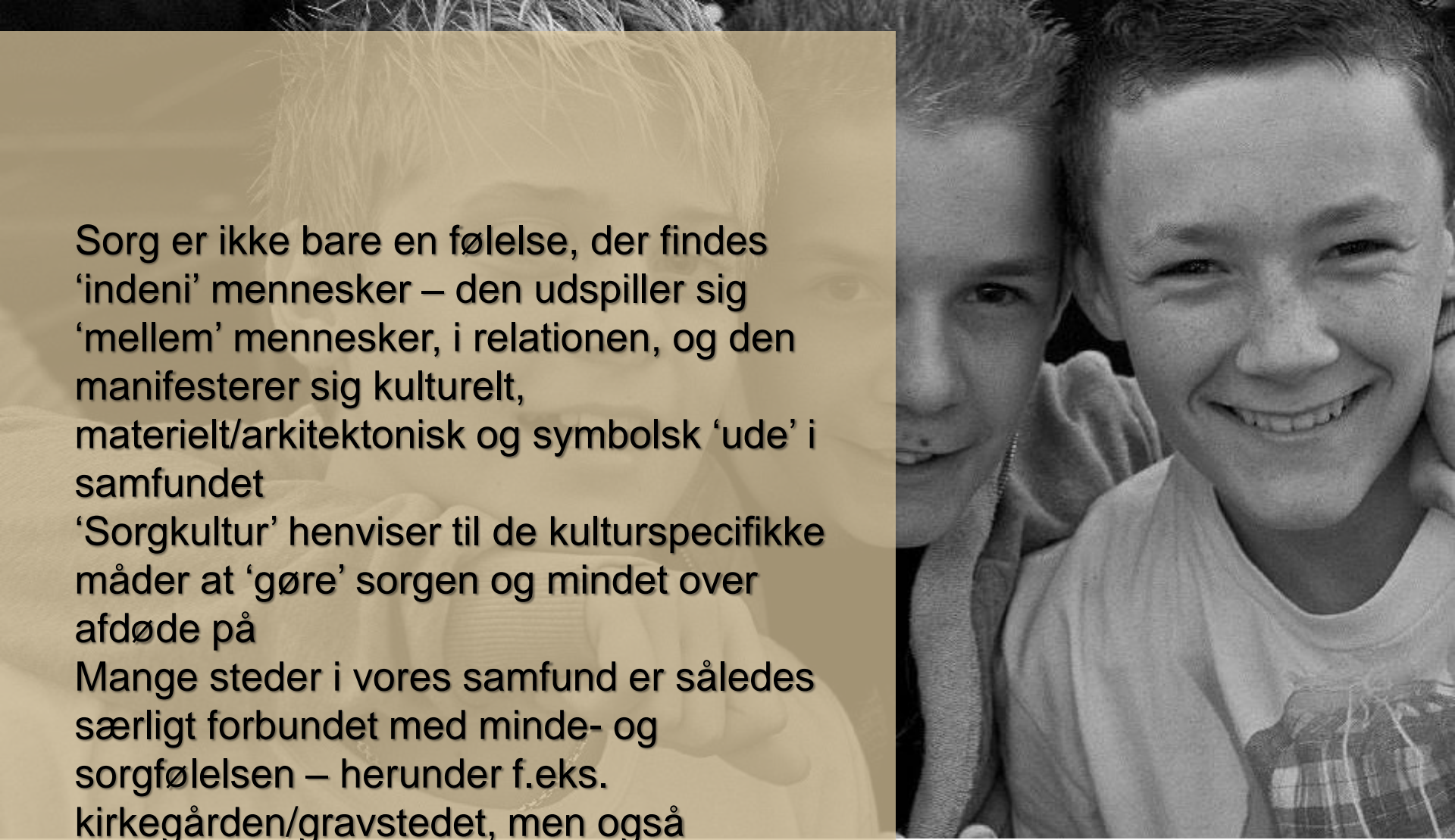

-
- A black and white photograph of Peter Lang, an older man with grey hair and a beard, smiling and speaking at a podium. A yellow text box is overlaid on the left side of the image.
- Alle forståelser af verden opnås i kraft af relationer mellem mennesker.
  - Ingen beskrivelse af virkeligheden kan dermed gøre krav på en særlig privilegeret status eller at besidde en særlig sandhed.

Peter Lang

SKYGGEBØRN

Sorg er ikke bare en følelse, der findes
'indeni' mennesker – den udspiller sig
'mellem' mennesker, i relationen, og den
manifesterer sig kulturelt,
materielt/arkitektonisk og symbolsk 'ude' i
samfundet

'Sorgkultur' henviser til de kulturspecifikke
måder at 'gøre' sorgen og mindet over
afdøde på

Mange steder i vores samfund er således
særligt forbundet med minde- og
sorgfølelsen – herunder f.eks.
kirkegården/gravstedet, men også
mindemærker for faldne, særlige stednavne
eller ved såkaldt midlertidige 'spontanaltre'

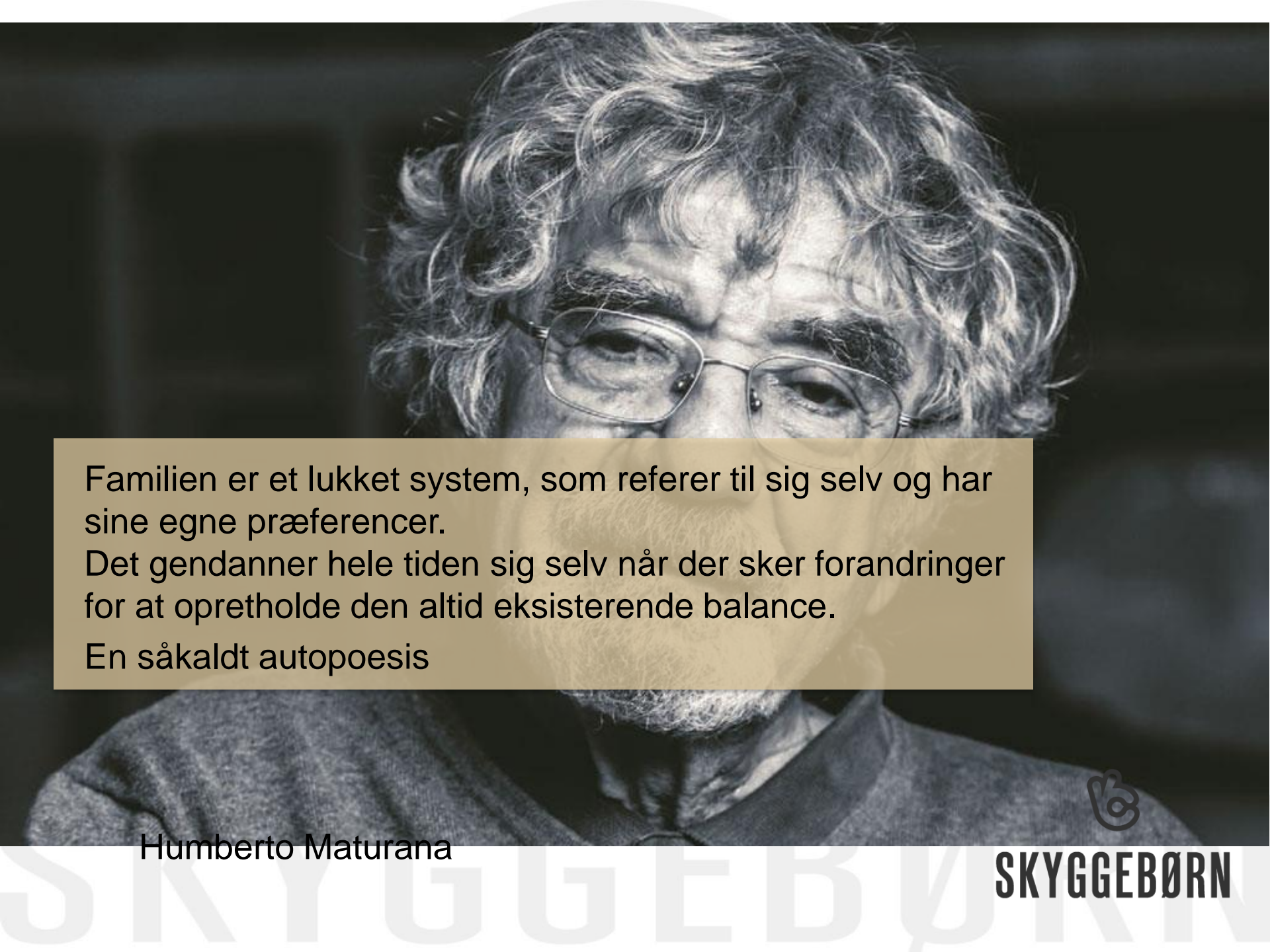

SKYGGEBØRN

Sorg er en 'fraværsfølelse' – en følelsesmæssig reaktion på fravær, tab og afsavn af noget, der var der tidligere (man kan dog også sørge over noget som ikke er, men som kunne have været)

Man kan i princippet sørge over meget i livet – forliste parforhold, økonomisk ruin, et mistet arbejde eller en tabt fodboldkamp – men sorgen er om noget en følelse, som vi særligt knytter til døden, netop fordi livet er så uigenkaldeligt og døden så definitiv

På dansk taler vi relativt entydigt bare om 'sorg' til at indfange menneskers følelsesmæssige oplevelse i kølvandet på et dødsfald. På eksempelvis engelsk har 'sorg' flere specifikke begreber:

A black and white close-up portrait of Humberto Maturana. He has thick, wavy, grey hair and is wearing glasses. He is looking slightly downwards and to the right. The background is dark and out of focus.

Familien er et lukket system, som referer til sig selv og har sine egne præferencer.
Det gendanner hele tiden sig selv når der sker forandringer for at opretholde den altid eksisterende balance.
En såkaldt autopoiesis

Humberto Maturana

SKYGGEBØRN

Lidelsesfrihed

- ”Vi har næsten mistet muligheden for at gennemleve en retfærdig sorg eller skuffelse på vores helt egen præmisser, uden hjælp fra Prozac eller andre stoffer
- I stedet kræver vi lidelsesfrihed
- Selv børn propper vi nu med lykkepiller, så de måske aldrig lærer at forstå menneskets grundfølelse omkring sorg og glæde”

KILDE:
Lars Henrik Schmidt
Filosof – Rektor DPU

SKYGGEBØRN

Sorgens kultur

Kulturen i sorg ?

- Døden og sorgen er blevet et privat anliggende.
- Den tavse viden og erfaring vi har gennem mange års traditioner og ritualer, er aldrig blevet fortalt eller videregivet til nye generationer.

Den nødvendige sorg

- Det private i døden ophæves at de nødvendige og forpligtende fællesskaber vi som mennesker indgår i.
- Familien – vennekreds – kammerater – skole – institution – sportspladsen – arbejdspladsen
- Enhver betydningsfuld relation skaber en nødvendig og betydningsfuld reaktion !

Hvad har du lært?

- Som udgangspunkt må vi forvente at vi som mennesker reagerer ud fra den mængde af erfaring og viden vi er i besiddelse af, dette gælder ikke mindst i situationer hvor vores eksistens udfordres af store forandringer i hverdagen.
- For børn (og voksne) betyder det at vi gør det vi tidligere har gjort, for at opretholde vores fornemmelse af kontrol over situationen og os selv.
- Vi gør det vi har lært.

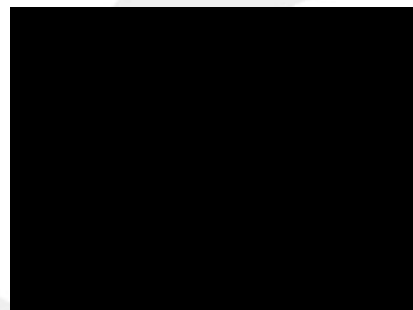
Hvorfor spørger du?

SKYGGEBØRN SKYGGEBØRN

Sprog folder hukommelsen ud

Når jeg hører mig selv sige det jeg tænker
Kan jeg tænke over det jeg siger !!

Erfaring der tæller

SKYGGEBØRN

De mangler ord og begreber
De er bange for at miste kontrollen
Det er for smertefuldt **B**
De føler skyld og forvirring
De er bange for ikke at blive hørt
De behøver tid for at opbygge tillid
De oplever ikke selv et behov for at snakke

Social isolation

Ensomhed

Angst og utryghed

Koncentrationsbesvær

Føler sig ekskluderet af fællesskabet

Undgår følelsesmæssigt bindende kontakter

Føler sig ofte forkerte

Gode venner (netværk)

Godt sted at være – tryghed

Godt at mødes med nogen der har det ligesom mig

Godt at høre om andres sorg og tanker

Godt at få snakket om det

Godt ikke at gå rundt med det man er ked af alene

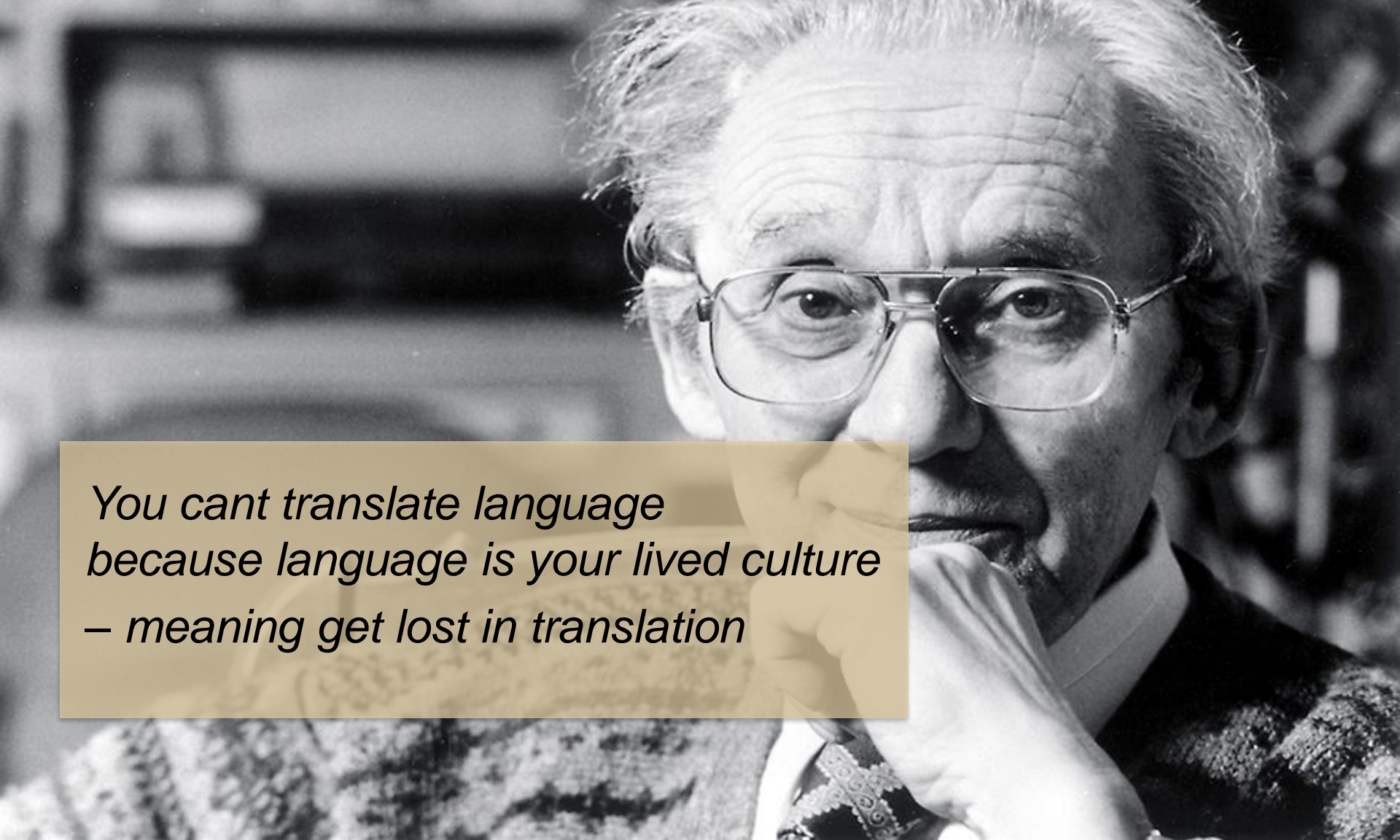
Godt at blive spurgt og hørt

Godt at blive taget alvorligt

Godt at bryde isolation

SKYGGEBØRN

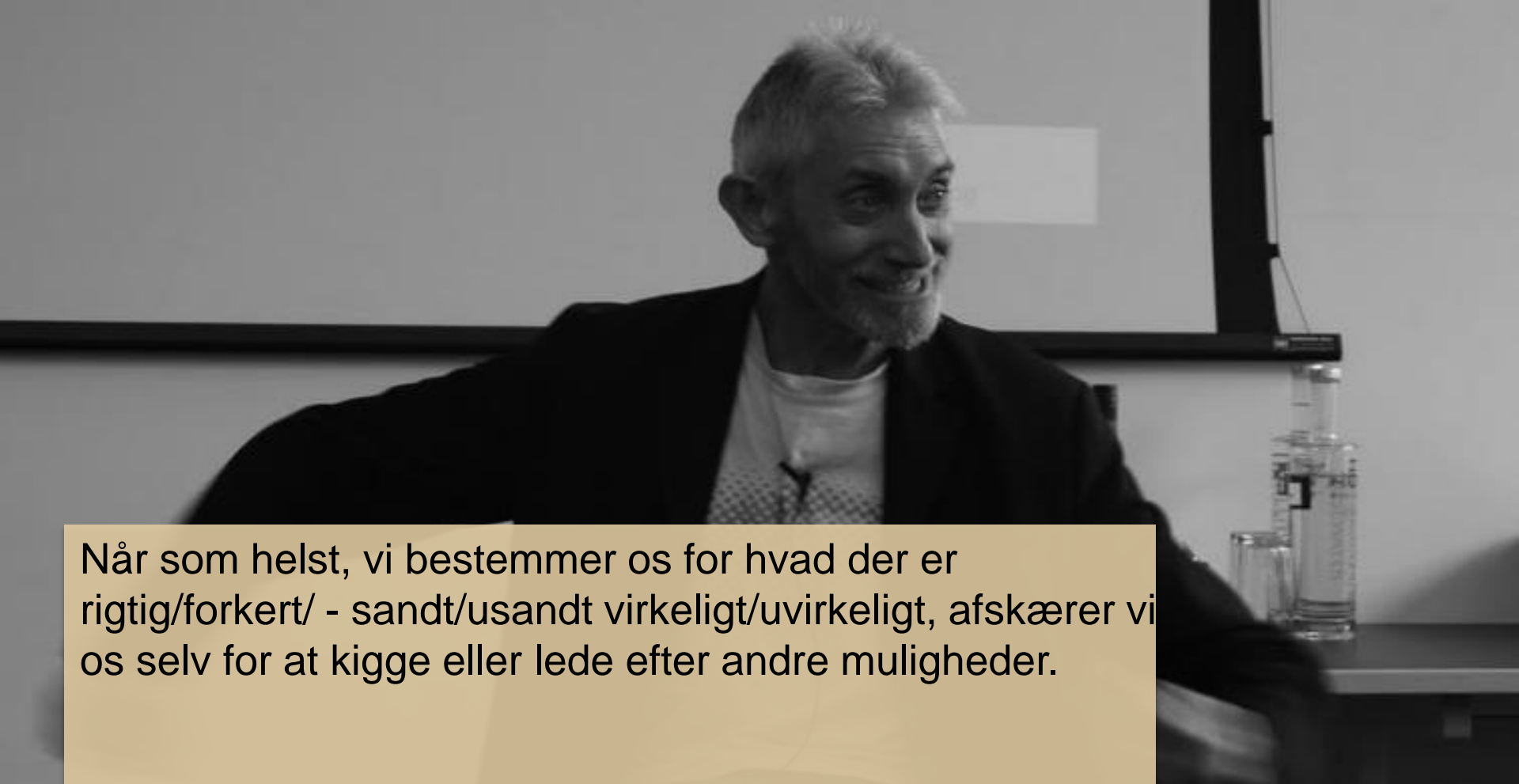
A black and white close-up portrait of Paul Ricoeur. He is an elderly man with white hair, wearing glasses and a dark sweater over a collared shirt and tie. He has a thoughtful expression, with his hand resting near his chin. The background is blurred, showing what appears to be a bookshelf.

*You cant translate language
because language is your lived culture
– meaning get lost in translation*

Paul Ricoeur

SKYGGEBØRN

A black and white photograph of Peter Lang, an older man with grey hair and a beard, wearing a dark jacket over a light-colored shirt. He is smiling and looking towards the right. In the background, there is a whiteboard and a table with a glass and a bottle.

Når som helst, vi bestemmer os for hvad der er rigtig/forkert/ - sandt/usandt virkeligt/uvirkeligt, afskærer vi os selv for at kigge eller lede efter andre muligheder.

Peter Lang

SKYGGEBØRN

Irreverence

Kan bedst oversættes til dansk som Uærbødighed.

Ikke mod personen – mod nogen!

Men mod noget!

Nemlig de konventioner der styrer vores spørgsmål og vores tænkning

Gianfranco Cecchin

SKYGGEBØRN

A close-up, black and white portrait of Humberto Maturana. He has thick, curly, grey hair and is wearing glasses. His expression is thoughtful, with a slight frown. The background is dark and out of focus.

Du kan ikke skabe din egen identitet

Du er hvad andre siger om dig !

Humberto Maturana

SKYGGEBØRN

SKYGGEBØRN

